

Ο Τριακονταετής Πόλεμος και ο αραβικός ξεσηκωμός

Του Νίκου Κωνσταντάρου

Τελευταίως, αναλυτές παρατηρούν ότι ο ξεσηκωμός των Αράβων έχει αρκετές ομοιότητες με τον Τριακονταετή Πόλεμο στην Κεντρική Ευρώπη το 1618-1648, ο οποίος ενέπλεξε δεκάδες εθνικές οντότητες, κρατίδια και τις δυνάμεις της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας σε μια ανηλεή σφαγή μεταξύ καθολικών και προτεσταντών. Προφανώς ο αραβικός κόσμος σήμερα δεν είναι ίδιος με την Ευρώπη του 17ου αιώνα, αλλά ο παραλληλισμός είναι χρήσιμος για δύο κύριους λόγους: πρέπει να υπολογίζουμε ότι όσα συμβαίνουν σε κάθε χώρα επηρεάζονται από τις εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή και επηρεάζουν με τη σειρά τους μια σύγκρουση με θρησκευτικές και εθνικές καταβολές• καλό είναι να έχουμε στον νου ότι αυτή η διαμάχη θα κρατήσει πολύ και θα τελειώσει είτε όταν οι πρωτα-

γωνιστές οδηγηθούν μαζί σε σημείο εξάντλησης είτε όταν η μία πλευρά επικρατήσει της άλλης.

Οι διαφορές μεταξύ των δύο μεγάλων διενέξεων, όμως, είναι εξίσου σημαντικές: η ταραχή στον αραβικό κόσμο συμβαίνει μέσα στον 21ο αιώνα, όχι στον 17ο, σε άλλες γεωγραφικές και κρατικές οντότητες, με τις εξελίξεις στα όπλα, στις επικοινωνίες και στις διακρατικές σχέσεις να επιταχύνουν τα πάντα• όσο κυνικοί και αν έχουμε γίνει, ας μην ξεχνάμε ότι η αμεσότητα των επικοινωνιών (και της ενημέρωσης της παγκόσμιας κοινής γνώμης), καθώς και ο θεσμός των Ηνωμένων Εθνών μπορούν να συμβάλουν αποφασιστικά στην επίλυση προβλημάτων.

Η Συρία εξελίχθηκε στην πιο επικίνδυνη εστία έντασης της Μέσης Ανατολής επειδή όταν άρχισαν οι διαμαρτυρίες ομάδων πολιτών κανείς

δεν κατάλαβε ότι η σκληρή αντίδραση του καθεστώτος θα οδηγούσε τάχιστα σε έντονη σύγκρουση – η οποία, με τη σειρά της, οδήγησε στη ριζοσπαστικοποίηση μεγάλου τμήματος των αντικαθεστω-

ποίου ο πληθυσμός δεν είναι Αραβες) είναι σύμμαχος του συριακού καθεστώτος, επηρεάζει απόλυτα τη σιπιτική πλειοψηφία στο Ιράκ, ελέγχει τη μεγαλύτερη πολιτική / στρατιωτική δύναμη στον

σύμμαχος του στην περιοχή, ενώ οι ΗΠΑ εστιάζουν στα δικά τους συμφέροντα και στην ασφάλεια του Ισραήλ. Μέσα σε αυτό το εκρηκτικό μείγμα συγκρουόμενων επιρροών και συμφερόντων, οι ενδείξεις (αν όχι αποδείξεις) ότι το συριακό καθεστώς χρησιμοποίησε χημικά όπλα εναντίον του πληθυσμού του, ανάγκασε τις ΗΠΑ να εμπλακούν στη Συρία ώστε να πρήσουν τη δέσμευσή τους ότι θα τιμωρούσαν όποιον θα παραβίαζε αυτήν την «κόκκινη γραμμή».

Μια στρατιωτική επέμβαση των ΗΠΑ ίσως επηρεάσει τις άμεσες εξελίξεις στον πόλεμο του συριακού καθεστώτος με τους αντιπάλους του, αλλά δεν θα καθορίσει το αποτέλεσμα της ευρύτερης διαμάχης που διεξάγεται με τον δικό της ρυθμό και με τα δικά της μεγέθη. Φαίνεται ότι η περιοχή θα ποναώσει μόνο αφού η Σαουδική Αραβία και το Ιράν

αναμετρηθούν απευθείας ή όταν καταλάβουν ότι θα ήταν καλύτερο να συνεννοηθούν πριν χαθεί ο έλεγχος. Η ανθρώπινη πείρα, αυτή που αποκομίζουμε από απίστευτες τραγωδίες όπως ήταν ο Τριακονταετής Πόλεμος, δείχνει ότι στο τέλος θα γίνουν διαπραγματεύσεις για την ειρήνη. Αν οι ΗΠΑ, η Ρωσία, η Σαουδική Αραβία και το Ιράν πράγματι ενδιαφέρονταν για τους λαούς της Μέσης Ανατολής, θα συμφωνούσαν ότι σήμερα ακόμη υπάρχει μια αμυδρή ελπίδα να ωθήσουν τους «εκπροσώπους» της στον συριακό εμφύλιο προς μια ειρηνευτική διαδικασία. Όσο δεν υπάρχει αυτή η συνεννόηση, είναι φανερό ότι όλοι οι πρωταγωνιστές (ή τουλάχιστον οι περισσότεροι) ενδιαφέρονται πρωτίστως να επιδείξουν τη δική τους ισχύ, με μοιραίο αποτέλεσμα για τη σταθερότητα της περιοχής και για την τύχη των λαών της.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

πικών και στην εισροή εξτρεμιστών μαχητών στη χώρα. Σύντομα η μάχη μεταξύ καθεστώτος και αντιφρονούντων έγινε μάχη επιβίωσης – και οι δύο πλευρές γνωρίζουν ότι η ήττα σημαίνει θάνατο, όχι συμβιβασμό. Στη Συρία, επίσης, φάνηκε ξεκάθαρα το μέτωπο της θρησκευτικής διένεξης. Ο πρόεδρος Ασαντ και κορυφαία μέλη του καθεστώτος είναι αλεβίτες και έτσι συγγενεύουν με τους σιίτες, ένα από τα δύο κύρια κλάδια του Ισλάμ (το άλλο είναι των σουνιτών). Το Ιράν (του

Λίβανου (τη Χεζμπολάχ) και επηρεάζει πληθυσμούς σιπιτών στη Σαουδική Αραβία και σε διάφορες χώρες του Περσικού Κόλπου. Από την άλλη πλευρά δεσπόζει η Σαουδική Αραβία με τους συμμάχους της ως προστάτες των σουνιτών.

Σε όλες τις χώρες της περιοχής βλέπουμε, με κάποια μορφή, πτυχές αυτής της διαμάχης. Η κατάσταση περιπλέκεται από το ενδιαφέρον των μεγάλων δυνάμεων. Για τη Ρωσία, το συριακό καθεστώς είναι ο σημαντικότερος

Η ΑΥΓΗ

Αφήστε ήσυχο τον Σταυρίδη

Δηλαδή αν ο Στέλιος Σταυρίδης ήταν πιο «κόσμιος», αν δεν την έκανε την κουτσουκέλα, αν είχε ταξιδέψει στην Κεφαλονιά με το αεροπλάνο της γραμμής, ή αν στη θέση του βρισκόταν ένας άλλος Σταυρίδης πιο συμμαζεμένος στις κινήσεις του, τότε όλα καλά. Τότε δεν θα υπήρχε ζήτημα. Και ο Σταυρίδης, με τις ευλογίες του Σαμαρά και του Στουρνάρα, θα συνέχιζε ακάθεκτος το αγαθοποιό του έργο. Το ξεπούλημα των πάντων, στον κάθε πρόθυμο επιχειρηματία τον όσο κακόφημο. Όπως εξάλλου θα γίνει και τώρα με τον επόμενο Σταυρίδη.

Σιγά το ζήτημα. Ότι ο Σταυρίδης ταξίδεψε στην Κεφαλονιά με το learjet του Μελισσανίδη. Αμέσως μετά την υπογραφή της σύμβασης της Θηριώδους. Κι ότι γι' αυτό τον απέλυσε ο Στουρνάρας. Και να οι κουβέντες οι παχιές για την γυναίκα του Καίσαρα ή για τον ίδιο τον Καίσαρα, για το ολίσημα του Σταυρίδη το ανεπίτρεπτο. Και να τα κατεβατά για τις σχέσεις τις απαράδεκτα στενές του τέως ΤΑΙΠΕΔ με τον επιχειρηματία, για την υποχρέωση των κρατικών λειτουργιών να είναι πολύ προσεκτικοί στη συμπεριφορά τους. Διότι το νόμιμο και το ηθικό και τα ρέστα. Λες και περί αυτού πρόκειται... Είναι λοιπόν, η υπόθεση της τζαμπατζιδικής πτήσης στην Κεφαλονιά, όπως και οι τωρινές αυθάδειες απέναντι στον ελληνικό λαό δηλώσεις του, απλώς στρέφουν τους προβολείς σε λάθος στόχο. Στενεύουν το ζήτημα. Επικεντρώνουν στο συμπεριφορικό απόηχο, με συνέπεια να παραβλήνεται το μείζον. Η θεωρία του δέντρου και του δάσους στο βαθύτατο πολιτικό. Μ' αυτή την έννοια ίσως κάνει και ζημιά η υπερπροβολή της υπόθεσης Σταυρίδη. Δεδομένου ότι αποπροσανατολίζει από την ουσία. Αφού περνάει έτσι (αν δεν προωθείται κιόλας με επιμέλεια) ή αντίληψη πως το θέμα είναι η συμπεριφορά του Σταυρίδη, και πέραν αυτού ουδέν. Του Σταυρίδη ο οποίος υπήρξε, για να μην ξεχνιόμαστε, πολιτεύομενος της ακραία φιλελεύθερης δεξιάς των Μάνου - Τζήμερου, για να προσχωρήσει στη συνέχεια στη ζεστή αγκαλιά της Ν.Δ. Και να αξιοποιηθεί δεόντως απ' αυτήν. Του Σταυρίδη, στον πυρήνα της ιδεολογίας του οποίου, βρίσκεται η θεωρία της αποθέωσης της «επιχειρηματικότητας» της όποιος. Με περιορισμό του κράτους σε ρόλο τροχονόμου. Ή, ακόμη καλύτερα, με την πλήρη παραίτηση του κράτους από κάθε ρόλο κι από κάθε δικαίωμα...

Φταίει άραγε το σαμάρι;

Ο Στέλιος Σταυρίδης θεωρεί, με το δικό του, πως δεν έκανε κάτι το μεμπτό. Όταν ο Ανδρέας Παπανδρέου ταξίδευε (ως πρωθυπουργός) με την Γκουανταλαχάρα του Κόκκαλη, όταν πολλά μεγαλοστελέχη του ΠΑΣΟΚ χρησιμοποιούσαν (εν τη βασιλεία τους) τα καράβια και τα τζετ των ολιγαρχών της κρατικοδίαιτης ελληνικής επιχειρηματικότητας, ήξεραν πολύ καλά τι έκαναν. Ασχημονούσαν εν πλήρει επιγνώσει. Αντιθέτως ο Σταυρίδης αδυνατεί να αντιληφθεί περί τίνος ακριβώς πρόκειται. Για κείνον και για τους ομόφρονές του οι Μελισσανίδηδες είναι (πρέπει να είναι) οι κεντρικοί πυλώνες, οι στυλοβάτες της κοινωνίας. Τα απόλυτα αφεντικά. Κι αν οι περισσότεροι απ' αυτούς βαρύνονται με εγκληματικών διαστάσεων λαμογιές, δεν ευθύνονται ασφαλώς εκείνοι, αλλά το κακό κράτος που μπλέκεται στα πόδια τους. Που δεν αφήνει την «Αγορά» να λειτουργήσει όπως αυτή θέλει κι όπως αυτή ξέρει. Που τους εξωθεί στην παραβατικότητα, θέτοντας εμπόδια στη δραστηριότητά τους. Εν ονόματι εμμονών και αγκυλώσεων οικολογικού ας πούμε χαρακτήρα. Άσε που τους δυσχεραίνει το έργο με «περίεργες» εργασιακού χαρακτήρα δεσμεύσεις. Δεν τους επιτρέπει για παράδειγμα (δεν τους επέτρεπε τουλάχιστον ως πριν από λίγο) να πληρώνουν τους εργαζομένους όσο θέλουν, να απολύουν όσους θέλουν, να ασφαρίζουν ή να μην ασφαρίζουν όποιους θέλουν. Οπότε τι να κάνουν οι άνθρωποι; Αναγκάζονται να παρανομήσουν για να μπορέσουν να υπάρξουν και να λειτουργήσουν. Επ' αγαθού της κοινωνίας βεβαίως-βεβαίως...

Και, αν δεν το έχουμε καταλάβει, είναι οι Σταυρίδηδες που σήμερα κάνουν κουμάντο στη χώρα. Είναι αυτοί που καθαρίζουν για λογαριασμό μας. Που καθορίζουν το μέλλον και τις τύχες μας. Οι Σταυρίδηδες, και εκείνοι που ταξιδεύουν με τα τζετ και οι άλλοι. Και εκείνοι που αποκαλούν πλιθιούς τους Έλληνες και οι άλλοι. Οι Σταυρίδηδες και οι αντιλήψεις τους και οι επιλογές τους. Με τις ευλογίες -και την απόλυτη ευθύνη της πολιτικής ηγεσίας, εννοείται. Του Σαμαρά και του Βενιζέλου εν προκειμένω.

Αλλά τι μας φταίνει εκείνοι; Οι Σταυρίδηδες. Δεν πρόκειται εν προκειμένω παρά για το σαμάρι της γνωστής παροιμίας. Όσο και να το χτυπάμε δεν βγαίνει τίποτα. Αντιθέτως, τη γλυτώνει το γαϊδούρι...

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ

Ο λαός και ο χρόνος του

Πριν από λίγο καιρό, ο Νορβηγός πρωθυπουργός μεταμορφώθηκε για λίγες ώρες σε ταξιτζή, για να διαπιστώσει, όπως είπε, από πρώτο χέρι τα καθημερινά προβλήματα των πολιτών. Βέβαια η πράξη του αυτή αποδείχθηκε τελικά πως ήταν ένα επικοινωνιακό τέχνασμα, ένα σπημένο διαφημιστικό τρικ, χωρίς καμία ουσία.

Ο Έλληνας πρωθυπουργός δεν έχει καμία σχέση με τέτοια κόλπα. Όπως φαίνεται, δεν γνωρίζει αρκετά πράγματα για τη σκληρή καθημερινότητα των πολιτών. Αυτό τουλάχιστον προκύπτει από μια σειρά απαντήσεων που δίνει στη σημερινή συνέντευξή του στην «Κ.Ε.» για την ανεργία, τους μισθούς, τις συντάξεις. Αρνεύεται, για παράδειγμα, να αναγνωρίσει το πραγματικό μέγεθος του αριθμού των ανέργων και στηρίζεται στον παράδεισο των αριθμών που προωθούν οι υπηρεσίες, μακριά από τα σπίτια και τους δρόμους.

Κλείνει τα μάτια επίσης ο πρωθυπουργός στη καταβαράθρωση των μισθών. Αρνεύεται δηλαδή ότι σε μεγάλο μέγεθος του πληθυσμού οι πραγματικοί μισθοί κυμαίνονται σήμερα γύρω στα 500 ευρώ και κάτω, όταν ο επίσημος κατώτατος μισθός είναι στα 586 ευρώ!

Πανηγυρίζει για τη μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση, αν και μόλις δύο στις δέκα επιχειρήσεις εντάχθηκαν στο μέτρο και μείωσαν τις τιμές, χωρίς να αυξηθεί ο αριθμός προσλήψεων στον τομέα τους.

Επιμένει στις απολύσεις 15.000 δημοσίων υπαλλήλων (κατ' απαίτηση της τρόικας) από τη δεξαμενή των 25.000 της διαθεσιμότητας, αλλά δέχεται ότι αυτό δεν ικανοποιεί δημοσιονομικές ανάγκες, καθώς θα προσληφθούν άλλοι στη θέση τους.

Παραδέχεται ωστόσο τη δυσκολία των χαμηλοσυνταξιοκτών, καθώς υπόσχεται να τους επιστρέψει το 70% του πρωτο-

γενούς πλεονάσματος που θα πετύχει η χώρα. Μόνο που κανείς, ούτε ο ίδιος, ξέρει αν θα επιτευχθεί αυτό το πλεόνασμα. Στο μεταξύ οι χαμηλοσυνταξιοκτοί ίσα που ζουν.

Ο πρωθυπουργός δείχνει υπεραισιόδοξος από τη μία και εκτός πραγματικότητας από την άλλη. Γιατί ως εκ της θέσεώς του οφείλει να αισιοδοξεί για την «Ανάκαμψη που πλησιάζει» και κάποτε στο μέλλον θα μειώσει την ανεργία. Πώς θα ζήσουν, όμως, εν τω μεταξύ οι 1.500.000 άνεργοι; Με ποιον τρόπο χαμηλόμισθοι εργαζόμενοι θα συνεχίσουν να πληρώνουν κάθε μήνα χαράτσι, φόρους, ενοίκια, δάνεια; Εξασφαλίζοντας παράλληλα και την καθημερινή τους επιβίωση;

Ο πρωθυπουργός ασχολείται πρωτίστως με τη σωτηρία της χώρας από το δρόμο που αυτός πιστεύει. Αρκεί βέβαια αυτή η σωτηρία να περιλαμβάνει και τους ανθρώπους της χώρας. Όπως ο ίδιος επαναλαμβάνει συχνά, η σωτηρία είναι μια πολύ δύσκολη προσπάθεια, που απαιτεί χρόνο, πολύ χρόνο. Η πλειονότητα των πολιτών, που πλήττεται βίαια από την κρίση, όμως, δεν τον διαθέτει αυτόν τον χρόνο. Ζει στον πραγματικό κόσμο του σήμερα.